

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน

Development of Thai reading skills of grade 4 primary school students using basic vocabulary media

สุชาดา จิตถนอม^{1*}, ชญาณันท์ ศรีไหม², อังสุมาลี ชลธารสฤษฎ์³, พล เหลืองรังษี⁴
และ เชษฐา ดำเกลี้ยง⁵

Suchada Jitthanom¹, Chayanant Srimai², Angsumalee Chonlathansarit³,
Pol Luangrangsee⁴ and Chatsada Damkliang⁵

^{1,3}นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

^{1,3}Graduate Student, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

⁴Asst. Prof., Ph.D., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

⁵อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

⁵Lecturer of Bachelor of Education Program, Department of Primary Education, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: angsumalee.cho020@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อบัตรคำศัพท์พื้นฐานในบทเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยการใช้สื่อบัตรคำศัพท์พื้นฐานในบทเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านควนสะอาด ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย จำนวน 5 แผน 2) สื่อคำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 100 คำ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยการใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57)

คำสำคัญ: ทักษะการอ่าน, สื่อ, คำศัพท์พื้นฐาน

Abstract

This research aims to compare Thai reading skills using basic vocabulary flashcards in lessons before and after learning, as well as to study students' satisfaction with developing Thai reading skills through the use of basic vocabulary flashcards. This study is an experimental research. The target group consists of 14 fourth-grade students from Ban Khuan Sataw School, Tha Chamoung Subdistrict, Rattaphum District, Songkhla Province, selected through a simple random sampling method (lottery drawing). The research instruments include 1) Five Thai language lesson plans 2) 100 basic vocabulary flashcards 3) A test to assess basic vocabulary reading skills for fourth-grade students and 4) A questionnaire on students' satisfaction with the basic vocabulary reading skills test. Data analysis was conducted using statistical methods, including mean, standard deviation, percentage, and the Wilcoxon Signed Ranks Test.

The research findings indicate that the development of Thai reading skills using basic vocabulary flashcards resulted in significantly higher post-learning scores compared to pre-learning scores at the .01 significance level. Additionally, students' satisfaction with the development of their Thai reading skills through the use of basic vocabulary flashcards was at the highest level, with an average score of 4.57.

Keywords: Improving reading skills, Media, Basic vocabulary

บทนำ

การรู้หลักภาษาที่เกิดจากทักษะการฝึกฝนและการเรียนรู้ การอ่านเป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารด้วยการเขียนกับผู้อ่าน โดยอาศัยตัวหนังสือเป็นสื่อ ผู้อ่านจึงเกิดความรู้ ความคิดและประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กนกพร จันทะกล, 2564) และการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านการศึกษาหาความรู้ ด้านการประกอบอาชีพ และการหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะการอ่านช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของคนให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น (จุฑามาศ พวงจันทร์ตะ, 2560) ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ฉะนั้น การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ (พิพัฒน์ ทัพเจริญ, 2567)

ทักษะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียน สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด และเปิดโลกทัศน์ให้กว้างมากยิ่งขึ้น (วัฒนาพร ระวังบุทช์, 2560) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะการอ่านจึงเป็นรากฐานสำคัญสำหรับนักเรียนที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะในช่วงชั้นประถมศึกษาที่นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต้องมีทักษะการอ่าน คำประโยค คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

จากการศึกษาของศูนย์วิจัยการศึกษาภาษาไทย ยังพบว่า เด็กในช่วงวัยชั้นประถมศึกษาจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้ดีขึ้นหากมีการฝึกฝนผ่านกิจกรรมที่สนุกสนานและเหมาะสมกับวัย เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อที่มีภาพประกอบ คำศัพท์ที่หลากหลาย และเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียนที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะคำศัพท์พื้นฐานซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความและเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น (ศูนย์วิจัยการศึกษาภาษาไทย, 2564) คำศัพท์พื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายของข้อความและยังส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น แต่ในปัจจุบันพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลายคนยังขาดความชำนาญในการอ่าน เนื่องจากมีคลังคำศัพท์พื้นฐานที่จำกัดทำให้การอ่านไม่ราบรื่นและไม่สามารถเข้าใจข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2562)

นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะต้องผ่านการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) หรือการทดสอบความสามารถพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดสอบ โดยทดสอบความสามารถพื้นฐาน 2 ด้าน คือ ด้านภาษาไทย (Thai Language) และด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics) กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการประเมินคุณภาพผู้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อตรวจสอบความสามารถพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ครูผู้สอนมีข้อมูลความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนสำหรับไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล และทราบถึงสาระการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลไปสู่การปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนในปีการศึกษาถัดไป (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2567)

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พร้อมทั้งวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านควนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test: NT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านมา ด้านภาษาไทย ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 53.13 ระดับสังกัดย่อยมีคะแนนเฉลี่ย 58.55 ระดับจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ย 58.70 ระดับศึกษาธิการภาค มีคะแนนเฉลี่ย 61.61 ระดับสังกัดมีคะแนนเฉลี่ย 61.38 และระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ย 62.58 ซึ่งอยู่ในกลุ่มพอใช้ หมายถึง คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแต่ไม่อยู่ใน 10% สุดท้าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 6 คน ทำให้นักเรียนมีลำบากในการอ่าน การประมวลผลตัวอักษรและเสียง ทำให้การอ่านคำหรือตัวอักษรไม่ชัดเจน ไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจความหมายคำศัพท์ได้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ด้านความรู้ ได้แก่ ด้านการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง คะแนนการวัดผลประเมินผลระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ดังนั้น นักเรียนทุกคนควรเรียนรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทุกโอกาส ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ปัญหาด้านการอ่านควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ครูผู้สอนจะต้องมีการศึกษาหาวิธี ปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ให้ทั้งความรู้ทักษะ

การคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความแม่นยำ จดจำง่าย และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จัดระบบเชื่อมโยง ความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ผู้วิจัย จึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาไทยเกี่ยวกับคำศัพท์ หากใช้การสอนคำศัพท์แบบปกติทั่วไปโดยให้อ่านในหนังสือ หรือคำศัพท์ในบทเรียน ไม่สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้ แต่เมื่อปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยใช้ สื่อคำศัพท์พื้นฐานสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้สามารถแก้ไข ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อบัตรคำศัพท์พื้นฐานในบทเรียนระหว่างก่อน เรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อบัตร คำศัพท์พื้นฐานในบทเรียน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้กล่าวถึงหลักการ จัดการศึกษาโดยสรุปว่า ให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีส่วนกระทำ เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ถือว่านักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ทุกคนมีความเท่าเทียมในการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระภาษาไทย มุ่งเน้น ให้นักเรียนฝึกฝนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นการปฏิบัติโดยกิจกรรม และให้โอกาสทุกคนได้รับ การศึกษาอย่างเท่าเทียมอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายการอ่าน

วรัญญา ไวยรรเทา (2563) การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ ที่อ่านเพื่อรับรู้ถึงความหมาย และทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเอง

พรรณิกา ศรีชาอุทัย (2562) การอ่าน คือ ทำความเข้าใจตัวอักษร เครื่องหมายต่าง ๆ ที่มี ความหมายแล้วสามารถสรุปสาระสำคัญแล้วนำเอาความหมายนั้น ๆ ใช้ได้เกิดประโยชน์

อัญชลี สวัสดิ์โสม (2557) การอ่าน เป็นกระบวนการสื่อสารโดยผู้อ่านใช้ประสาทสัมผัสทางสายตา รับรู้ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ แล้วทำความเข้าใจ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน

ผู้วิจัยได้สรุปว่า การอ่าน คือกระบวนการทำความเข้าใจความหมายจากตัวอักษรและสัญลักษณ์ ต่าง ๆ โดยผู้อ่านใช้ประสาทสัมผัสทางสายตาในการรับรู้ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร และสามารถนำความรู้หรือความเข้าใจที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองต่อไป

คำศัพท์และความสำคัญ

ชนิษฐา ปลั่งใจ (2563) ความสำคัญของคำศัพท์ คือ คำศัพท์เป็นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นภาษาใด ก็ตาม การสอนต้องเน้นให้นักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ในปริมาณที่เพียงพอ หากรู้คำศัพท์มากจะส่งผลให้นักเรียนสามารถคิดและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านักเรียนที่มีความรู้ด้านคำศัพท์น้อย

อุไรวรรณ ศรีติวงษ์ (2559) คำศัพท์ คือ กลุ่มเสียงและคำที่มีความหมายทั้งในการพูดและเขียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มนุษย์ใช้สื่อสาร การใช้คำศัพท์จึงเป็นตัวชี้ประสิทธิภาพในการสื่อสาร ดังนั้นทุกคนจึงควรเรียนรู้และพัฒนาคลังคำศัพท์อย่างต่อเนื่อง

สลินดา โพธิ์พยัคฆ์ (2556) คำศัพท์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนภาษา ซึ่งมีผลต่อการสื่อสารและการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในแต่ละภาษา นักเรียนที่มีความรู้ด้านคำศัพท์มาก และพัฒนาการเรียนรู้ด้านคำศัพท์อยู่เสมอ ก็จะประสบความสำเร็จในการเรียนด้านภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม

ผู้วิจัยได้สรุปว่า คำศัพท์เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนภาษา นักเรียนที่รู้คำศัพท์มากจะสามารถคิดและสื่อสารได้ดีกว่าผู้ที่รู้คำศัพท์น้อย จึงต้องเน้นให้นักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ให้เพียงพอ

ทฤษฎีสื่อการเรียนการสอน

J. Romiszowski (1999) ได้เสนอแนวทางอย่างง่ายในการพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนไว้ว่า การเลือกสื่อการสอนนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องนำมาพิจารณาปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่ วิธีการสอน งานการเรียนรู้ ลักษณะของผู้เรียน ข้อจำกัดในทางปฏิบัติ ผู้สอนหรือครู

Jerrold E. Kemp and Don C. Smelle (1989) เสนอว่า นอกจากงานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดถึงสื่อที่จะเลือกใช้สิ่งสำคัญประการต่อมา คือ คุณลักษณะของสื่อ ควรศึกษาสื่อแต่ละชนิดที่มีศักยภาพของสื่อ ในการแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนไหว สี และเสียง เป็นต้น

สุรียนต์ กัลยาณี (2566) แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันลงมือปฏิบัติ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะชีวิตร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเลือกสื่อการสอนต้องคำนึงถึงวิธีสอน ผู้เรียน ข้อจำกัด และความพร้อมของครู ส่วนการเรียนรู้เชิงรุกเน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ คิดวิเคราะห์ และสร้างความรู้เอง โดยครูเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

หลักในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

กิจกรรมการเรียนการสอนมีมากมาย เราสามารถจัดได้ทุกระยะของการเรียนการสอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล ครูเป็นผู้เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับ บทเรียน โดยยึดหลักดังนี้ 1) เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของบทเรียน 2) เลือกให้เหมาะสมกับ 3) เลือกโดยพิจารณาความสามารถของผู้สอนด้วย 4) เลือกโดยพิจารณาสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน 5) เลือกกิจกรรมให้ความสนุกสนาน ไม่ซับซ้อน 6) เลือกกิจกรรมที่ให้แนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทุกคนมีส่วนร่วม

วรรณิ โสมประยูร (2544) ได้อธิบายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ความพร้อมของผู้เรียนควรให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ครูควรสอดแทรกคุณธรรม และให้รู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ภาษาไทยจึงไม่น่าจำกัดอยู่เฉพาะในชั่วโมงภาษาไทยเท่านั้น ควรยึดหลักดังนี้ 1) ด้านตัวผู้สอน ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้

ภาษาในการทำกิจกรรม การสอนควรสอนเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนและสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ 2) ด้านผู้เรียน ควรมีความพร้อมในการเรียน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการฝึกฝนอยู่เสมอ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเลือกกิจกรรมการสอนภาษาไทยต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ บทเรียน นักเรียน ครู และสภาพแวดล้อม ควรสนุก เข้าใจง่าย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และให้ทุกคนมีส่วนร่วม การสอนควรพัฒนาทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน เปิดโอกาสให้นักเรียนคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาเอง ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดี และมีการประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียนเรียนอย่างต่อเนื่อง

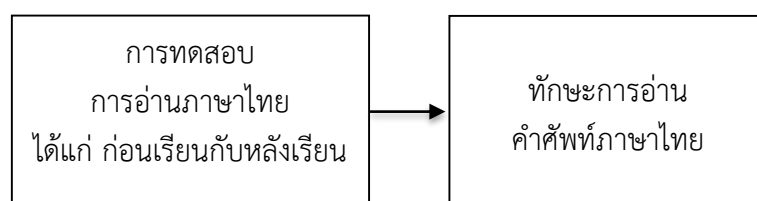
สื่อการเรียนการสอนภาษาไทย

สื่อการเรียนการสอนภาษาไทยมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก เพราะสื่อเป็นตัวกลางที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนให้เข้าใจตรงกัน ทำความเข้าใจกับบทเรียนได้ง่ายขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสนใจบทเรียนมากกว่าการสอนที่มีแต่ครู สื่อการเรียนการสอนจะช่วยนำความมีประสิทธิภาพมาสู่การเรียนการสอน และนำความสำเร็จมาสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนใช้ถ่ายทอดความรู้และประมวลประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจำแนกสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ 1) สื่อประเภทวัสดุ 2) สื่อประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ 3) สื่อประเภทเทคนิค หรือสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยมีหลายชนิด เช่น เกม บัตรคำ ปริศนาคำทาย เทปบันทึกเสียง แผ่นป้ายสำลี สไลด์ประกอบเสียง สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

ผู้วิจัยได้สรุปว่า การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมจะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เรียนและเป้าหมายของการเรียนการสอน มีทั้งสื่อประเภทวัสดุ สื่อประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการแต่ละสื่อขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมและประเภทของการจัดการเรียนการสอน สื่อแต่ละประเภทส่งผลต่อการจดจำและสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งการใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานก็เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการฝึกฝนและเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาทักษะการอ่านและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในเครือข่ายท่าชะมวงสามัคคี ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร

โรงเรียนบ้านท่ามะปราง โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร โรงเรียนนิคมสร้างตนเองรัตภูมิ โรงเรียนวัดรัตนวราราม
โรงเรียนบ้านลานควาย และโรงเรียนบ้านควนสะอาด รวมประชากรทั้งหมด 317 คน ปีการศึกษา 2567

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยทำการสุ่มโรงเรียนจากประชากรทั้ง 7 โรงเรียน
ในเครือข่ายท่าชะมวงสามัคคี โดยการจับสลากแบบไม่คืนที่ (Sampling Without Replacement)
จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านควนสะอาด ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ใช้วิธีการ
สุ่มห้องเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบจับสลาก ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีจำนวน
1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 14 คน

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
  - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.2 ออกแบบแผนการสอน 5 แผน

การหาคุณภาพ นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม
2. การสร้างสื่อคำศัพท์พื้นฐาน
  - 2.1 คัดเลือกคำศัพท์พื้นฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
  - 2.2 จัดทำสื่อในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจ เช่น สื่ออินเทอร์แอคทีฟ
  - 2.3 ออกแบบสื่อให้มียุทธศาสตร์ประกอบ เช่น คำศัพท์ คำอ่าน

การหาคุณภาพ ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ($IOC \geq 0.50$)
3. การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน แบบเติมคำ

การหาคุณภาพ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ($IOC = 1.00$) วิเคราะห์ความยากง่าย ($P = 0.20 - 0.70$) วิเคราะห์อำนาจจำแนก ($r = 0.20 - 0.50$) และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น
4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, 1932) จำนวน 20 ข้อ
  - 4.1 ออกแบบสอบถาม 5 ระดับ
  - 4.2 กำหนดหมวดหมู่ของคำถาม เช่น ด้านสื่อคำศัพท์ กิจกรรมการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ การนำไปใช้
  - 4.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

การหาคุณภาพ ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ($IOC \geq 0.50$) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน
2. สื่อคำศัพท์พื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 100 คำ
3. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. แบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าความเหมาะสมอยู่ที่ระดับมากที่สุด
2. สื่อบทคัดสรรพื้นฐานภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการตรวจสอบพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ทุกข้อ
3. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน ผลการตรวจสอบพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ทุกข้อ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.70 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.50
4. แบบสอบถามความพึงพอใจแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ศึกษาเอกสารทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดประเด็นคำถามครอบคลุมด้านต่าง ๆ ผลการตรวจสอบพบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ทุกข้อ ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ($IOC \geq 0.50$) สามารถนำแบบทดสอบไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบทดลอง (Randomized Control Group Pretest-Posttest Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบทดลอง (Randomized Control Group Pretest-Posttest Design)

การสุ่ม	กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ดำเนินการทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
R	E	O ₁	X	O ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัยแบบทดลอง

R	แทน	การสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
O ₁	แทน	ทดสอบก่อนเรียน
X	แทน	ดำเนินการทดลอง
O ₂	แทน	ทดสอบหลังเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

สถิติทดสอบสมมติฐาน

เลือกใช้สถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างเดียวกันแต่ถูกวัดสองครั้งในสภาวะที่แตกต่างกัน และเหมาะสำหรับตัวอย่างขนาดเล็ก ซึ่งใช้เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

การดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 5 แผน ใช้เวลารวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 30 ข้อ ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน
4. เก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ
5. นำคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนและนำมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 14 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน (คะแนน 25 คะแนน)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	Z	Asymp. Sig.
ก่อนเรียน	14.07	6.673	3.304**	.000
หลังเรียน	21.07	4.009		

** $P < .01$

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.673 การทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 21.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.009 ค่า z เท่ากับ 3.304 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจด้านสื่อคำศัพท์

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	สื่อคำศัพท์ที่มีความน่าสนใจและดึงดูดใจ	4.71	.469	มากที่สุด
2	ขนาดและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสม อ่านง่าย	4.71	.469	มากที่สุด
3	การจัดวางเนื้อหาและรูปภาพประกอบเหมาะสม	4.64	.497	มากที่สุด
4	คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสมกับระดับชั้น	4.36	.497	มาก
5	สื่อคำศัพท์ช่วยให้เข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น	4.64	.497	มากที่สุด
รวม		4.61	.145	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 (S.D. = .145)

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.64	.497	มากที่สุด
2	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม	4.93	.267	มากที่สุด
3	เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.93	.730	มาก
4	กิจกรรมช่วยพัฒนาทักษะการอ่านได้จริง	4.79	.426	มากที่สุด
5	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.29	.469	มาก
รวม		4.52	.405	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 (S.D. = .405)

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย	4.79	.426	มากที่สุด
2	เพิ่มความรู้และความเข้าใจคำศัพท์	4.71	.469	มากที่สุด
3	สามารถจดจำความหมายของคำศัพท์ได้ดีขึ้น	4.57	.514	มากที่สุด
4	มีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น	4.57	.514	มากที่สุด
5	สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.57	.514	มากที่สุด
รวม		4.64	.102	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 (S.D. = .102)

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจด้านการนำไปใช้

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	สามารถนำความรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ ได้	4.86	.363	มากที่สุด
2	สามารถอธิบายความหมายของคำให้ผู้อื่นเข้าใจได้	4.50	.519	มาก
3	สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ในการแต่งประโยคได้	4.29	.611	มาก
4	สามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านนอกห้องเรียนได้	4.21	.699	มาก
5	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนได้	4.71	.469	มากที่สุด
รวม		4.51	.274	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (S.D. = .274)

ตารางที่ 7 ผลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านสื่อคำศัพท์	4.61	.145	มากที่สุด
2	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	.405	มากที่สุด
3	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.64	.102	มากที่สุด
4	ด้านการนำไปใช้	4.51	.274	มากที่สุด
รวม		4.57	.064	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านควนสะอาด โดยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 (S.D.= .064) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 (S.D.= .102) รองลงมา คือ ด้านสื่อคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 (S.D.= .145) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 (S.D.= .405) และด้านการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (S.D.= .274) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อนำเกมคำศัพท์มาจัดการเรียนรู้ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น จดจำคำศัพท์ได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้ทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อัญชลี สวัสดิ์โสสม (2557) ได้ทำการศึกษา ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเกมร่วมกับแบบ

ฝึกทักษะการอ่านคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยเกมร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านคำศัพท์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องทั้งด้านกิจกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย และใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำศัพท์ภาษาไทย ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบสอบถามความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการออกแบบสื่อและกิจกรรมตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนด้านรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ขนิษฐา ปลื้มใจ (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถความเข้าใจคำศัพท์ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ ความเข้าใจคำศัพท์ โดยใช้แผนผังความคิด โดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วรัญญา ไวยรรเทา (2563) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วรณฤดี สุขชื่น (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี อยู่ในระดับมาก

สรุป การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยสูงขึ้น โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยได้มากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนวิชาอื่น ๆ สามารถจดจำและนำคำศัพท์ไปใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากสื่อคำศัพท์พื้นฐานมีลักษณะที่น่าสนใจและดึงดูดใจให้เรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่ / ความก้าวหน้าทางวิชาการ

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยโดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 งานวิจัยได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรู้คำศัพท์พื้นฐานกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ได้เทคนิควิธีการสอน กระบวนการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยพบว่าเมื่อนักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ผ่านการใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น มีความเข้าใจคำศัพท์พื้นฐานที่ดีขึ้น จะส่งผลให้ความสามารถในการอ่านพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนสามารถนำสื่อคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทย ไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งระดับชั้นของโรงเรียน

2. ครูผู้สอนควรมีความเข้าใจพื้นฐานต่อนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นครูผู้สอนควรเลือกคำศัพท์ที่

มีความง่ายและปริมาณของคำศัพท์ไม่มากหรือน้อยจนเกินไปควรให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน ระหว่างการใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานกับการไม่ใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐาน หลังการใช้ของทั้งสองวิธีมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรมีการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้สื่อคำศัพท์พื้นฐานไปใช้ศึกษาในรายวิชาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร จันทะกล. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการอ่านและการเขียนจากภาพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. ขนิษฐา ปลั่งใจ (2563) การพัฒนาความสามารถความเข้าใจคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จุฑามาศ พวงจันทร์ดี. (2560). การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิพัฒน์ ทัพเจริญ. (2567). สาระการอ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านคิดวิเคราะห์. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://phasathaikruphiphat.school.blog/>
- พรรณิกา ศรีชาอุทัย. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ สีนารถน์. (2562). คำศัพท์พื้นฐานกับการพัฒนาทักษะการอ่าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิชาการ.
- วรัญญา ไวยรรเทา. (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วรรณฤดี สุขชื่น. (2563). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาคุณภาพ การศึกษาป่าเขา-เขาเพิ่ม จังหวัดนครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2560). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- ศูนย์วิจัยการศึกษาภาษาไทย. (2564). การพัฒนาการอ่านในเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัย.

- สลินดา โพธิ์พยัคฆ์. (2556). การพัฒนาแบบฝึกเสริมการเข้าใจความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยการ
ใช้กลวิธีการเคความหมายจากบริบทของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิศูนย์สุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567). รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT).
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565). ถอดบทเรียนการแก้ไขภาวะลดย่อยทางการเรียนรู้
LEARNING LOSS. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านสำหรับนักเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2567). แนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ปีการศึกษา 2567. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2566). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุริยนต์ กัลยาณี. (2566). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://www.chan1.net/book/2824>.
- อัญชลี สวัสดิ์โสม. (2557). ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำศัพท์ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเกมร่วมกับ
แบบฝึกทักษะการอ่านคำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต) ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- อุไรวรรณ ศรีดิวงษ์. (2559). การเรียนรู้คำศัพท์. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2568
จาก https://kruoiysmarteng.blogspot.com/2016/08/blog-post_88.html.
- J. Romiszowski (eds.). (1999). Instructional Media and Technologies for Learning.
NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Jerrold E. Kemp and Don C. Smelle. (1989) Planning, Producing, and Using Instructional
Media. USA: Harper & Row.
- Likert, R. (1932). A technique for measurement of attitudes. Archives of Psychology, 140,
5-55.